

Multe mame-s supărate,
Pe neamț, Dumnezeu l-ar bate;
Mulți feciori ai stins din tun -
Fi-le-ar țara praf și scrum!

Cine-a stat în tine-o lună
Nu mai are voie bună,
Rușii tăi când bat din branduri
Și oțelul sare-n țândări.

Hitler tremură-n Berlin
De furia lui Stalin,
Nemții se retrag cu "Tigru"
Și se-ngrămădesc pe Nipru.

Stalin vrea să bea pelin
În Munchen și la Berlin,
Să mănânce-apoi sardele
Pe Bosfor și Dardanele.
2 septembrie 1943

1964

Plânge Oaşul

Norii vremii, plini de ură,
Se abat peste vâlcele,
Sună munții de săcure,
Plânge codrul de durere.

Muntele pleșuv rămâne,
Stânca-mbrățișează norii,
Bradul secular și fagii
Sună lung, ca roata morii.

Măgura, sărmana, plânge
Că i-o zdrențuit podoaba
Și potecile-s sleite
Cum le-o stors zbirii cu gloaba.

Pătru Ioan greu oftează
Iar Gutinul se frământă
Că în vraja lui de codru
Păsările nu mai cântă.

Astăzi plâng pe-aici oierii
Doine triste din caval
Și izvoarele suspină
De robia din Ardeal.

Oaşul geme în furtună,
Graiul neamului stagnează,
Iar lăcusta ce ne paște
Alt grai spurcat ne visează.

Doamne, Tu, ce-ai fost de-apururi
Scut și armă în credință,
Geme Oaşul, neamul plânge,
Dă-ne, Doamne, -o biruință,

Diamant de stropi de rouă
Îți vom pune pe altare,

ILIE DAN

Tripticul sufletului românesc

1. Un bocet al sufletului românesc: DOINA

Foarte mulți dintre noi se întreabă, pe drept sau nu, care e rostul și care e esența aceluși mare cântec românesc, numit totuși atât de simplu, precum ghiociei, ochii iubitei, răsăritul soarelui, ploaia mănioasă sau zăpada spovedită sub ger? O numim doină. Cuvântul însuși, cu rezonanță muzicală și plină de mister, ne cheamă parcă la o tainică întrebare: doinim, sub zări de tristețe sau dor, ori doina ne hotărniceste pe noi cu măsura sufletului, sfârtecat cu țândări de frică sau stropit cu agheza bucuriei trecătoare?... Este aici doar o alcătuire dramatică de suflet? Din zămisliri născocite de vreme, din obstacole biruite în lumină sau acceptate cu resemnare, din încrederea cu care dreptatea ne-a înălțat, noi înălțăm, prin doină, peste loc și vreme, imnul românesc cel mai înalt și mai profund...

Luat simplu, într-o înșiruire oarecare, acest cuvânt, atât de aproape și atât de sever cu noi, ne cheamă și ne judecă prin rostire, de la om la om și de la veac la veac, cu o ritmică înflorată sau glas lăuntric, însuflețind vioara, cavatul, fluierul, buciul și chiar întreaga noastră fire. Și o face frumos, dureros, cutremurat...

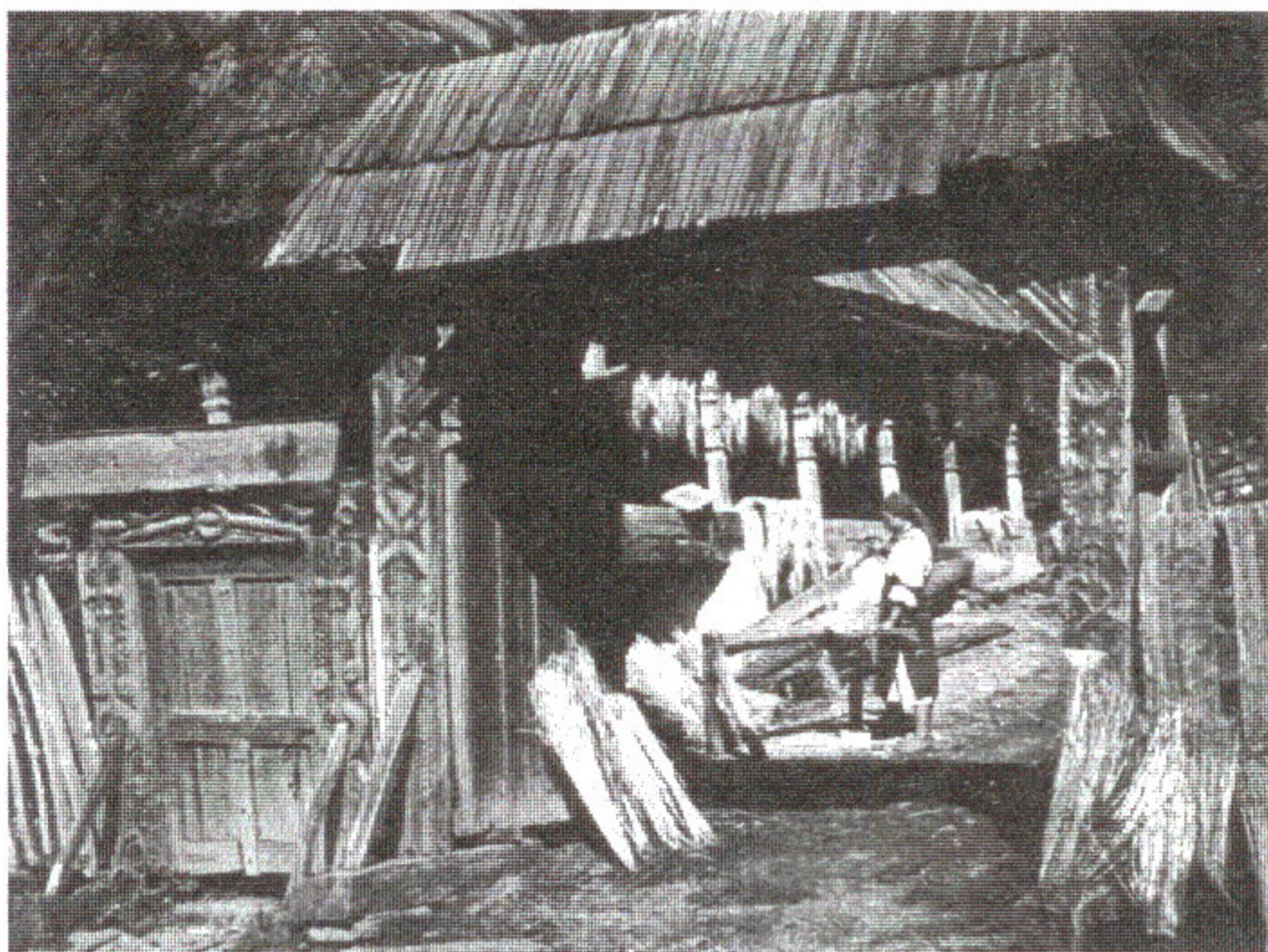
Nu ne măsurăm prin el doar o vrere de moment sau zădărnicii pierdute. Ceea ce a dovedit în unele cazuri lipsa de respect față de demnitatea acestui cuvânt fără vârstă a fost tăcerea sau ignorarea esenței lui, care nu e doar una semantică la litera respectivă din dicționar și nici un element dintr-o schemă muzicală dintr-o schemă muzicală folclorică...

De fapt, cu doina începe rugăciunea și bocetul de suflet al românilor. În egală măsură, ea înseamnă cumplite încleștări de vreme, tristeți care îmbolnăvesc duhul lăuntric, izbânzi felurite pe brazdele cu brândușe sau sub poala codrilor ruginiți, drumuri sub soarele răzând ștengar și, adesea, potrivita cumpănă a dreptății și a luminii cugetului omenesc. Simțim în pronunția acestei vocabule, izbucnind muzical și poetic, ceva din ființa unui *călător* însetat sub arșița lui iulie, a unui îndrăgostit, a cărui vârstă o măsoară florile, cerul și ochii iubitei, ca un cântec românesc deplin, dincolo de viață și de moarte, ca un imn și o rugă a tuturor pentru păduri, izvoare, morminte, inserări, doruri aprinse, drumuri pierdute și cuget neodihnit, despiciat de miezul nopții. Doina este descântecul de suflet al unui popor care rămâne el și ființează în specificul său, oriunde și totdeauna. Acesta e poporul doinei....

Numele acestui cântec și imn sufletesc este lesne de găsit în dicționarele uzuale ale limbii noastre. Dar nu acesta e lucrul cel mai important, fiindcă, la drept vorbind, termenul DOINA acoperă o suprafață sufletească și mentală, care e a oamenilor, florilor, codrilor, oștenilor, haiducilor, a așteptării înfrigate de orice fel și a bucuriei care, măcar în frântură de timp, nu cunoaște zăgaz.... Vibrăm, arși de emoție, mânați de speranța unei bucurii ce va să vină, zdreliți în suflet de patimi sau pierderi de neînlocuit, sfârtecați de doruri cumplite, fără margine și hotar și strălumiți de bunătatea și omenia celor ce trăiesc pe aceste meleaguri străvechi: în ritmul de melodie și "ghiers", simțim parcă stânca unui gând și roua binecuvântată a unei poieni de suflet. Și, oare câte generații exprimă de fiecare dată ritmul, linia melodică, repetări ca în litaniile și

Mii, nenumărate,
Trec pe poduri ferecate:
Care cum sosește

Capu li-l tăie
Și le schimbă numele.

Francisc Nistor: La melițat, în Călinești, 1957

psalmi și vorbe rostite cu bună potrivire încă de la începuturi?

Fie că e vorba de doina de jale, de dragoste, de haiducie, de cătănie sau păstorească și de alean nepotolit, câtă, oare, arheologie sufletească își găsește rostul în acest bocet și descântec de suflet al românilor?

Preluat de la strămoșii cei dintâi- dacii și geții- din legiunile Dunării și a Carpaților, prezent și la lituani (în a căror limbă există cuvântul daina, cunoscut și în Maramureș), termenul este foarte vechi și fundamental în limba română, fiind, ca și dor, imposibil de tradus în alte limbi. Îmbinarea dintre cântec și vers se realizează printr-o aleasă măsură sufletească, închipuite din atâtea sentimente omenești, care ne stăpânesc într-un fel sau altul, de-a lungul vieții. E un strigăt, un reper al umanului în orice ipostază și o exclamație a vieții fiecăuia și a tuturor, rânduită de Creatorul suprem...

E, o spunem din nou, o fulgerare de suflet, cu soare și zăpezi, cu ploi nebune și viscole turbate, cu iubiri nemuritoare, cu leagăn, vise, poieni, patimi și cetăți, în ale căror temelii au fost zidite gândul, inima, starea, trecerea, deci viața în întregul ei....

Doina este o cetate a sufletului românesc!.....

2. O metaforă a sufletului românesc: DORUL

Din simple vocabule ale limbii române, unele cuvinte devin, prin suflet și vreme, zidiri sau hotare de suflet și gând. Există acele cuvinte – povești și monumente, durate de vechimea veacurilor, străjuite de experiența zilnică întru cunoaștere și numire a lucrurilor și a faptelor obișnuite, luminate însă de fior și taină. Dar sunt și cuvinte judecătorești care ne cheamă, ne arată cărări, stări de lucruri și de cuget și ne deosebesc de alții cu zodia noastră de lucrare și vreme. Acele cuvinte sunt, în graiul de toate zilele sau în pagina scrisă, măsura întregă și dreaptă a ceea ce am fost, suntem și vom fi sub pridvorul timpului. Un astfel de cuvânt este, cu siguranță, cuvântul dor.

Rostit de generații și vârste diferite, chemat cu vers duios în cîntece bătrânești, învățat din balade, doine și colinde, tălmăcit cu dragoste, dorul este, la noi, din totdeauna și al tuturor. El leagă un cântec de altul, o poveste de cealaltă, sub semnul unei intense și arzânde trăiri; dorul măsoară o fostă tristețe, ca să cheme o bucurie ce se-arată și îndeamnă gândul să lumineze sufletul, pentru ca

**Calul bătrân
Nu se învață în ham.**

Iar ca jertfă, lifta neagră

Va pieri de răzbunare.

14 februarie 1944

1965

1 Decembrie 1943

Miezul nopții ceasul bate,
Cartea veacului se-nchide
Și la cripta din cetate
Ușa morții se deschide.

Furios, un mort s-arată,
Încrunțată-i fața lui,
Ca furtuna vine-o gloată,
Poate asta-i oastea lui.

Cap de mort îi este scutul
Oastei care defilează,
Crunt privește-n zare mortul
Ce în frunte-naintează.

Prin cetatea albă-a iernii
Oastea neagră-a morții vine,
Ei sunt cei căzuți la Lipnic,
Nicomole și Rovine.

Țeaba și-a pornit furia,
Iancu vine cu mocanii,
Oastea morții și urgia
Mișcă munții, fug dușmanii.

S-a sculat o oaste moartă,
Cei căzuți la Mirăslău,
Oastea lui Mihai e toată -
Morții de la Guruslău.

Dar martirul de la Turda
Prinde spada și o strânge,
Someșul își varsă unda
Că Ardealul iară plânge.

1966

La Stalingrad

Pentru Domnișoara Flavia Cherecheș din Șomcuta Mare, fata protopopului care, timp de 4 ani, a fost cea mai activă și sigur agent de legătură între mine și Dl. Dr. Hațeganu din Cluj.

Se scurge vremea ca o taină,
Se schimbă-n ani ca de o haină.
Prin ochi ceru-n nopțile târzii
Te-aștept, tu, Paule, nu vii!

Când zorile încep să iasă
Peste pustiul ce m-apasă
Văd chipul tău: ostaș călit
În luptele din Răsărit.

Văd între gene, zăcând stins,
Un strop de lacrimi, cum ai plâns,
Sărutul meu nevinovat
Ce ți l-am dat când ai plecat.

Te-ai dus, iar valurile crude
Te-au aruncat pe nu știu unde,
Dar astă noapte am visat
C-ai fi căzut la Stalingrad.

Țineai în stânga un drapel,
În dreapta-aveai un revolver,
Pe piept lucea ca un coral
Icoana noastră din Ardeal.

Erai ca un arhanghel sfânt,
M-am logodit cu tine-n gând,
A fost un vis, din nopți târzii,
Nu cred în el. Te-aștept să vii.

5 august 1944

1967

Un răvaș la Mareșal

Păsărică din Ardeal
Du răvaș la Mareșal
Să se-ntoarcă din război
Și să lupte pentru noi.

Spune-i, păsărică dragă,
Mareșalul să-nțeleagă,
Hitler este om viclean,
Nu ni-i prieten, ni-i dușman.

El nu vrea o Românie,
Ne duce doar la robie,
Pentru noi n-are gând bun,
Vrea doar carne pentru tun.

Csaki, Horthy, Mussolini
Vreau să piară toți românii
Iar tu, Mareșale, lupti
Și pe noi ne lași pierduți.

Glasul gliei azi ne cheamă,
Strigă după noi străbunii,
Puneți mâna, frați, pe armă
Că ne năpădiră hunii.

Veniți uniți, vă cheamă frații
Să facem ganița-napoi,
Să prăvălim pe huni Carpații
Că Tisa-i mejdă pentru noi.

1-14 septembrie 1944

1968

Întoarce-te, Mareșal

Mareșale, ce-ai făcut,
Peste Nistru de-ai trecut?
Ia-ți ostașii și te-ntoarce,

acesta să-și dea sieși bucurie și fior omenesc. Așa l-au simțit strămoșii noștri cei dintii, sfredelind cu privirea depărtările albastre, chemând cerul pentru grâne și pace între oameni, sfătuind lângă vetre și pomenind sub sobor de stele pe cei săgetați de moarte, jertfiți țărâni și uitării omenești. În cumplite bătălii, în zilele când lumina muia suflete zălogite în durere migrând spre amurguri care se topeau în răcoare și tăcere, așa l-au întâmpinat românii: era oaspetele și prietenul, uneori chiar și dușmanul... Pe sub vremi, strămoșii mai aproape de noi, bunii și părinții noștri, l-au chemat și l-au cântat luându-l ca martor sub jurământ sau blestem; lui i s-au mărturisit, în el și-au jăruit rănile știute sau bănuite, binecuvântându-l ca pe un izvor ales al sufletului omenesc.

Așa l-au cunoscut și l-au trăit românii: bătrânii – reînviind clipe de viață trecută, drumuri depărtate pe care numai dorul și gândul le biruiau până în clipa sfârșitului firesc. Dar și vechi amintiri chemând primăvara vieții ce a trecut; fetele – chemând pe sub Luceafăr și cântători, cu para ochilor și cu busuioc pus în sân, pe flăcăii cei dragi făcând din seri de dragoste arsă imense cântece de foc ale inimii și din prea lungi așteptări balade de lacrimă bolnavă; feciorii – trecuți sub zodia vremii, pe coasă sau baltag, în neștiute viscole de suflet, vibrând total cu flori, fete și copaci sau zălogindu-și sufletul pe poienile cerului, când rămâneau undeva răsădiți pe hotarele bătăliilor, acoperiți de aripa morții; mamele – duruind pe multe cărări ale vieții, adesea înăbușite de râuri de lacrimi, dar înflorind ades și ciudat, pentru soț, copii și părinți, la bine și la rău, împărțind pentru toți ca pe o pâine și ca pe un izvor limpede nădejdea, emoția și liniștea sufletească; - bărbații – plecați prea departe, poate pentru o vreme sau poate pentru vecie și prea aprinși de grijile ce dau năvală oriunde, îi încredințau gândul și inima, ca să fie așezate ca flori roșii în glastrele de la ferestre ori ca brazi și sălcii, logodind țărâna cu cerul lui Dumnezeu în clipa de pe urmă; - românii – cu inima dăruită luminii și dăinuirii firii, trăind sentimentul întreg al țării, pentru ape și plaiuri, pentru obișeuiri și port, pentru eroi și morminte, pentru românească rostire și gând înalt și pentru pomenirea în

veci de veci a tot ce e al nostru aici "pe drept și bărbat".

Dor - înseamnă pentru noi toți, indiferent de vârstă, sex, religie, origine, profesie și învățătură – aici, acasă, noi, voi, ei, diminețile și cântecele, nopțile și stelele, ele însele, biruințele și amintirile noastre; o înălțare fără pereche și un monument, numai al nostru, în care am dăltuit cu dalta și cu sufletul pe fiecare în parte și un întreg popor...

Învățații au găsit, pe drept, originea cuvântului, care îi conferă aură de vechime: la latini, cuvântul "dolus" însemna doar "durere fizică, a trupului", semnificație pe care o moștenesc și limbile romanice surioare, care amintește de forma - durere. Dar, la români, însemnarea acestei vocabule este alta. Se pare că ceilalți strămoși ai

Francisc Nistor: La poartă

Am o iapă rapănă,
Șăde-n c... și deapănă.

noștri – dacii și tracii (în al căror neam a apărut Pan, cântărețul din nai) - au numit cu acest termen nu numai durerea intensă trupească, ci și pe cea mai cumplită adesea și greu de explicat în simplitate, a sufletului. Căci, la drept vorbind, ce este dorul, care ne ispitește pe toți pe cărările vieții dacă nu intensitatea aproape fizică a durerii de suflet aflată sub taină, chemare, așteptare și nădejde – catarg ? ...Dorul rămâne în afara dicționarilor pentru că este o cheie a sufletului nostru. Specific românesc, el rămâne un cântec și o hartă a ființării noastre ca om. Este inscripția românească a tuturor simțămintelor. De aceea cuvântul care-l desemnează nu poate fi tradus în nici o limbă de pe glob, păstrându-se valoarea lui semantică din limba noastră. Putem, oare, traduce sufletul unui popor ? Niciodată! Dorul este numai al nost' și el rămâne de-a pururi metafora cea mai frumoasă și expresivă a sufletului românesc...

3. Pașii de cântec ai memoriei: BALADA

Într-o clipă de "zvârcolire" a eternității, un om, mai apoi și șeilalți frați ai săi, ba chiar un popor întreg, s-au înscris sub zodia unor "arderii" sufletești nestăvilite, de-a dreptul în nemurire. Nu vom ști, probabil niciodată cum s-au petrecut lucrurile la acel ceas al vechimii și muzicii, care, prin înălțime și durare sufletească, dăinuie de veacuri, ca o lecție de artă și de morală, ca un poem de suflet și ca o reîntoarcere în adâncul ființei noastre, cea din totdeauna...

În acele clipe, devenite mai târziu poeme și monumente, omul s-a dăruit frenetic naturii și nemuririi unui timp care există aici și acolo. Cu o rară vibrație sufletească, acel și acei strămoși din veacul veacurilor au priceput trecerea lucrurilor, înțelesul drept al muncii și al bucuriei de toate zilele, venirea și starea noastră între ceilalți, pe locurile noastre, dar și cărările destinului românesc, rămas statornic ca veghe și mărturie pe plaiurile Carpaților, pe firul apelor și sub "geana" codrilor străbuni. Ei au construit într-o zidire a timpului nesfârșit case, cetăți, biserici și locuri de învățatură, ca niște alte hotare durabile pe harta sufletească a vieții și istoriei din regiunile romanizate ale Dunării de Jos.

Ceea ce acel om-legendă, necunoscut vreodată, a rostit, cel dintâi pentru viitorime, înțelepciunea și cugetul curat, dar și zvâcnirea inimilor fraților săi, a devenit imn anotimpurilor și zestre generațiilor viitoare. În dramatica ascensiune a vremii și a întâmplărilor obișnuite, el și ceilalți au deslușit sensurile adânci și calea cea dreaptă a celor ce au fost, sunt și vor fi...

Va fi fost stăpânit, ca orice mare creator, de doruri multe, de plăcerea istorisirii și a voroavelor cu tâlc și de nădejdea lucrării timpului pentru înălțarea ființei și statornicia păcii de suflet... Sub primăveri și amurguri dumnezeiești sau străinii, după biruinți, fapte alese sau mărunte griji, ale altora, omul acela, mareț anonim, se dovedea stăpânit de ființa Ceahlăului și a Bucegilor, de freamătul pădurii, de zâmbetul apelor și al stelelor; îl înfiorau limpezimea izvoarelor în care vălurea cerul lui Cuptor, ritmul vechilor bătălii și al pașilor eroilor seceratei de cumplită moarte, precum și liniștea încremenită a miezului de noapte și de frământarea zăpezilor biciuite de viscol năpraznic...

Cel care și-a zidit pentru înțlia oară sufletul și cugetul în doină, baladă, pe icoane și altițe, pe crucile din cimitir, ca la Săpânța, încrustându-le măestru în culoare, lemn, piatră și bronz, a întors crugul vremii spre un fâgaș fără de moarte, dând relief de marcă faptelor sale și ale urmașilor dăruți de Dumnezeu..

Săgetat de întrebări și "blagoslovit" cu mirări, el se gândea la neuitarea celor dinainte mergători, dar și la timpul său și, poate și al nostru; în cuvinte meșteșugite, însumate cu muzică și metafore, "zicea" o istorie mai veche sau mai nouă despre oameni, lucruri, vremuri și trăiri omenești de tot felul, ca să

Cine se aseamănă,
Se adună.

De la Nistru vină-ncoace,
Nu lăsa țara-n urgie
Și Ardealul în robie.

Cum te lași tu, Mareșal,
Să-ți ordone-un caporal?
Te ții, Mareșal, deștept,
Războiul ce-l porți nu-i drept,
Mutilații din război
Vreau Ardealul înapoi.

Lut străbun, muiat în sânge,
Grai și suflet românesc,
Cu cât drag la piept te strânge
Cei ce mor și se jertfesc.
Întoarce-te, Mareșal,
Cu ostașii spre Ardeal.

2 septembrie 1944

Foto: Francisc Nistor

Colecția AUGUSTIN BOTIȘ

Scrisori de pe front

1969

Scrisoare în versuri alcătuită după cedarea Ardealului de Nord

Frunză verde iarbă neagră
Sfințește, soare, degrabă,
Să nu îți văd fața ta
Că sunt rob în țara mea.
Tu, soare, nu mai luci
În țara cu străinii,
Nici pe malul Dunării
Că-l stăpânesc păgânii,
Păgânii și ungurii.
Foaie verde, foaie lată,
Fie-ți fața încrunțată,
Cruntă-ți fie fața ta
Că sunt rob în țara mea.
Doamne, bine mai trăiam,

Cu flăcăii la joc jucam;
 Azi feciorași tinerei
 Plânge satul după ei
 Că s-au dus de pe-aiace[:]
 Unul la Germania,
 Altul în Polonia
 Și altul în Rusia.
 Mândră-ai fost tu lume-odată
 Dar acum jalea te gată,
 Mândră-ai fost și astă vară
 Când au fost feciori în țară
 Iar acum neagră cerneală.
 Arde-ați focului tranșei
 De trei ani muncesc la voi
 Și-acum vă surpați pe noi.
 Pământule blestemat
 De ploaie n-ai fost udat
 Dar de sânge săturat.
 Maică măicuța mea
 Când erai cu mine grea
 Toată lumea te iubea
 Dar de când tu m-ai făcut
 Toată lumea te-a urât
 C-un picior m-ai legănat
 Cu gura m-ai blestemat
 Să nu mor la mine-n sat
 Să mor de pușcă-mpușcat
 Or de sabie tăiat
 Or de bombă răsturnat.
 Mândră mândruța mea
 Dacă nu te-oi mai vedea
 Poartă mândră ce-i purta
 Că sunt viu până-acuma.
 Poartă șurț cu rujmalin
 Și m-așteaptă până vin
 Poartă mândră măieran
 Și m-așteaptă înc-un an.
 Du-te dor pe sub pământ
 La mândruța-n așternut
 Și-i ia zgarda de la gât
 Inelul din deget mic
 Să le-aduci la regiment
 Că eu am o rană-n piept.
 Nu e rană de cuțit
 Că e rană de iubit.
 Du-te dorule și spune
 La mândruța vorbe bune
 De-i găsi-o supărată
 S-o săruți dorule-o dată,
 De-i găsi-o petrecând
 Și cu alții chefuind
 Să te sui pe-o rămurea
 Și să prinzi a blestema
 Să ardă casa pe ea
 Cum arde inima mea,
 Să ardă și trupul ei
 Cum ard ochisorii mei.
 Astă noapte te-am visat
 Și din somn m-am deșteptat
 Și de scris m-am apucat
 Și cu mâna cum scriam
 Din ochi negru lăcrimam

Iuliu Pop: Spre baltă, Lăpuș, 1972

tălmăcească o învățătură străveche, nescrisă nicăieri decât în inima sa și să "sloboadă" cuvânt de laudă pentru Dumnezeu, omenie, pace și dreptate. Cu ample vibrații sufletești, acel anonim, poate păstor, plutaș preot, poate plugar, drumeț nestatornic, haiduc sau oștean era "povestaș" la hramuri, priveghiuri, nunți și vesele petreceri de peste an, la șezători, hore și obiceiuri uitate de vreme, dar nu și de oamenii locurilor. Omul acela, apoi alții și alții, în continuă lucrare de prefacere și neuitare, se manifestau ca un poet, cântăreț, rapsod, cititor în stele, zodier, slujbaș al bocetelor, descântecele și al orației de nuntă și al colindelor, truda sa transformându-le pe toate în cântec bătrânesc. Sintagma arată vechime și circulație neîntreruptă prin viu grai. Ea cuprinde doină, baladă, rostire de dor nebun, dragoste târzie, jale răscolitoare, bucurie întreagă, sfielnică ghicire a rostului unor lucruri neștiute și cutremurare mută în clipa morții.

Acel Român, blagoslovit cu harul creației devenea un artist, un început, o povată și un îndemn pentru cei din jur și apoi, prin "spunere" și "cântare" repetată, un model pentru toți viețuitorii meleagurilor noastre.

În acest fel, întâmplările și eroii se "alcătuiesc" în vers și ritm, formă definită cadru, imagine și metaforă, iar zbuluciumul sufletesc și frământarea neostoită a gândului devine un etern și uriaș cântec al memoriei pe care îl numim acum baladă, fiind aceasta pentru minte, inimă și... veșnicie!...

Lângă turme, pe plute, sub stejari bătrâni, îndârjiți gliei, și brazi, săgetând imensitatea înlăcrimată stelar în august, pe culmi, pajiști și plaiuri carpatine, drumuind la hotare și de-a lungul poienilor și câmpiilor, înfiorați în fața altarului și la slujba Învierii, bunii și stăbunii noștri biruiau, în cuget și simțire, vitregia vremurilor, urgia firii și a anotimpurilor, slăbiciunea omenească înconjurată de păcate; biruiau astfel tristețile de o clipă sau de veacuri, sau nedreptățile vecine mereu cu istoria noastră, cu nădejdea întreagă în lumină, dreptate, judecată limpede și trainică bucurie...

Prin vers duios și "mângăios" și cântare înfiorată, izvorâtă din zăgazurile sufletului, vreme după vreme, ei transformau peisajul, sentimentele, semenii și întâmplările care le marcau definitiv trecerea pe sub soare, în cântece, poezii, colinde, urături, blesteme, strigături, îndemnuri, litanii de taină și spovedanii lirice ale iubirii..

Rostite în grai ales, de la o vreme și vârstă anume la toate celelalte, aceste lecții neafătoare în cărți sau manuale trebuincioase, deveneau florile alese ale gândirii și simțirii unui întreg popor. Drumul bacilor cu turme de mioare, cel al haiducilor, "pălirile" oștenilor de demult pentru libertate și pașnică viețuire, dorul năvalnic însemnat de stele, singurătate, iubire-văpaie și priviri fără glas și răspuns, toate s-au înșirat pe firul timpului ca niște hotare de cânt și rostire înflorată ca în "Miorița", "Meșterul Manole", "Legenda mănăstirii Argeș", "Miu Copilu" și atâtea balade risipite și cunoscute până în cele mai mici așezări de pe teritoriul României. Sunt, toate, o lecție de istorie orală, răsădită de oamenii acestui pământ, spre nemurirea trecerii lor pe sub soare. Sunt semne fără de moarte în cartea timpului. Prin suflet și cuget adânc, ce sunt ele, oare decât punctele cardinale pe harta sufletească a neamului românesc ?...

Am o fetiță -
 Toți o sărută-n guriță.